

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 421/2020 vp

### Vastaus kirjalliseen kysymykseen valkoposkihanhiin satovahinkojen torjumisesta

#### Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Seppo Eskelisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 421/2020 vp:

*Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta valkoposkihanhiin tuhojen estämiseksi löydetään tehokkaita keinoja ja näin turvataan viljelijöiden toimeentulon jatkuminen?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen kautta muuttavien valkoposkihanhiin määrä on kasvanut tällä vuosituhannella voimakkaasti nykyiseen 1,4 miljoonaan lintuun ja kasvun ennustetaan jatkuvan. Pelkästään Alankomaissa ja Tanskassa talvehtii yhteensä yli miljoona lintua. Kannan kasvun myötä myös maatalousvahingot ovat lisääntyneet koko lajin elinalueella. Tänä keväänä kylmä jakso pysäytti valkoposkihanhiin muuton tavallista pidemmäksi aikaa Itä-Suomeen, josta seurasi poikkeuksellisen mittavat vahingot maataloudelle.

Ratkaisuja sekä valkoposkihanhiin että eräiden muiden runsastuvien hanhiin aiheuttamiin ongelmiin pyritään löytämään yhteistyössä muiden muuttoreitin maiden ja EU:n komission kanssa. On ilmeistä, että mikään yksittäinen keino ei riitä ongelmien ratkaisemiseen, vaan haittojen vähentämiseen tarvitaan laaja valikoima erilaisia keinoja, joita voidaan käyttää paikallisten tilanteiden ja olosuhteiden mukaisesti lintudirektiivin mahdollistamissa puitteissa.

Meillä vahinkojen syntymistä on pyritty estämään käyttäen erilaisia keinoja lintujen karkottamiseksi viljelyksiltä. Maanviljelijät ovat myös mahdollisuuksien mukaan pyrkineet sopeutumaan tilanteeseen muun muassa vaihtamalla viljeltäviä lajikkeita, erityisesti luopumalla syysviljan viljelystä. Luonnonvarakeskus tutkii parhaillaan erilaisten karkotuskeinojen tehokkuutta, mutta aiempien kokemusten perusteella linnut tottuvat pelotteisiin ajan myötä tai palaavat paikalle uudelleen aktiivisen häirinnän loputtua. Näillä keinoin ei siis ole saavutettu tyydyttävää ratkaisua ongelmiin. Sen vuoksi Varsinais-Suomen ELY-keskus on nyt myöntänyt luonnonsuojelulain mukaisen poikkeusluvan myös lintujen tappamiseen syysmuuton aikana.

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 421/2020 vp

Lintujen onnistunutkin karkottaminen usein vain siirtää ongelmaa toisaalle, jos esimerkiksi lintupeltoa, jossa linnut voisivat levähtää ja ruokailla vahinkoa aiheuttamatta, ei ole tarjolla. Valitettavasti Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa 2014–2020 valittavana olleen ympäristösopimuksen kurki-, hanhi- ja joutsenpeltojen kokonaisvaikuttavuuden on arvioitu jääneen vähäiseksi erityisesti siksi, ettei niitä ole juurikaan perustettu satovahinkoja aiheuttavien lajien tärkeimmille muutonaikaisille kerääntymis- ja levähdysalueille.

Tulevaa CAP-suunnitelmakautta ajatellen lintupeltojen perustamista on tarpeen kehittää siten, että viljelijällä on valittavissa valkoposkikihanhille suunniteltu toimenpide. Lisäksi on tärkeää kohdentaa lintupellot alueille, joilla niistä saadaan tavoiteltu hyöty. Toimiakseen peltojen perustamisen tulee olla suunnitelmallista ja niiden täytyy tarjota linnuille yhtä lailla houkuttelevaa ravintoa kuin viljelysten toisaalla. Lisäksi lintupeltojen toimivuuden edellytyksenä on, että valkoposkikihanhien aktiivisesti karkotetaan muualta, mikä saisi linnut hakeutumaan lintupelloille ja pysyttelemään niillä.

Lintudirektiivin salliman liikkumavaran hyödyntämistä kansallisessa lainsäädännössämme tulee tarkastella, jotta mitä ilmeisimmin jatkossakin kasvavaan ongelmaan voidaan parhaalla mahdollisella tavalla puuttua. Ympäristöministeriö on valmis käymään keskustelua siitä, olisiko lainsäädäntöämme valkoposkikihanhien kohdalla tarkoituksenmukaisinta muuttaa esimerkiksi Ruotsin ja Viron tapaan, jolloin myös niin sanottu suojametsästys voisi tulla osaksi keinovalikoimaa. Muutos tarkoittaisi valkoposkikihanhien siirtoa metsästyslain piiriin. Varsinkin Pohjois-Venäjällä pesivän ja Itä-Suomessa levähtävän valkoposkikihanhikannan aiheuttamia vahinkoja voisi näin olla mahdollista torjua nykyistä joustavammin ja tehokkaammin vuosittain vaihtelevien olosuhteiden ja muuton etenemisen mukaisesti edellyttäen, että myös muut vahinkojen syntymistä ehkäisevät keinot ovat samaan aikaan aktiivisessa käytössä.

Helsingissä 10.6.2020

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen